

Parthenium hysterophorus L.

Oddelenie: Magnoliophyta

Trieda: Magnoliopsida

Rad: Asterales

Čeľad': Asteraceae

Fotodokumentácia:

http://keys.lucidcentral.org/keys/v3/efrinet/weeds/key/weeds/Media/Html/Parthenium_hysterophorus_%28Parthenium_Weed%29.htm

Charakteristika druhu: *Parthenium hysterophorus* je jednoročná bylina, so vzpriamenou bohato rozkonárenou stonkou, ktorá dorastá do výšky 0,5 až 1,5 metra, niekedy aj vyššie. Mladé rastliny vytvárajú prízemnú ružicu listov na začiatku rastu. Dospelé rastliny majú zelenú, pozdĺžne ryhovanú, krátko husto chlpatú stonku. Listy sú striedavé, stopkaté, spodné sú relatívne veľké 3 – 30 cm dlhé a 2 – 12 cm široké, hlboko vykrajované. Horné listy sú menšie a menej vykrajované. Spodná časť listov a niekedy aj vrchná časť listov je husto prilahnuto chlpatá až plstnatá. Kvety sú malé s priemerom 4 – 5 mm, stopkaté, zoskupené na vrchole stonky, biele, s piatimi tenkými jazykovitými kvetmi (0,3 – 1 mm) a početnými rúrkovitými kvetmi bielej farby. Kvitne niekoľkokrát v priebehu roku, prevažne v období dažďov. Na každom kvete sa vytvorí 5 malých hnedých nažiek s čiernymi semenkami. Produkuje látky, ktoré majú silný alelopatický vplyv na ostatné druhy rastlín a zabraňujú ich rastu.

Pôvod druhu: Pochádza z Mexika, Strednej a Južnej Ameriky a z Karibskej oblasti.

Prvý zaznamenaný výskyt na Slovensku: Druh zo Slovenska nie je známy.

Spôsob (cesta) ako sa druh dostal na Slovensko: Druh zo Slovenska nie je známy.

Status druhu na Slovensku: Nie je zaradený.

Rozšírenie na Slovensku: Druh zo Slovenska nie je známy.

Biotopy, v ktorých sa vyskytuje: Rastie v polopúštnych, subtropických, tropických alebo teplejších častiach mierneho pásma, na okrajoch vodných tokov, na občasne zaplavovaných brehoch, pozdĺž ciest, železníc, na pasienkoch, lúkach, rúbaniskách, v narušených biotopoch, záhradách, trávnikoch, poliach.

Spôsoby rozmnožovania: Rozširuje sa semenami. Jedna rastlina vytvorí za rok 10 – 25 000 semien, ktoré sú roznášané vetrom, vodou, zvieratami, strojmi ale aj na oblečení. Tiež sú rozširované spolu s osivom.

Fotodokumentácia: http://www.southeasternflora.com/view_flora.asp?plantid=1282

Známe spôsoby odstraňovania: Spočívajú v odstraňovaní rastlín pred ich kvitnutím, aj so zabezpečením odstránenia koreňov, nakoľko by rastlina dokázala opätovne v danom roku vyrásť. Najvhodnejšou metódou je vytvoriť druhu dostatočnú konkurenciu vytvorením hustého porastu tráv, ktorý vyžaduje vylúčenie pastvy dobytkom dovtedy, kým nevznikne hustý trávnik a následne je potrebné redukovať intenzitu pastvy, aby nedošlo k vytvoreniu otvorených miest a opätovnému rozšíreniu druhu.

Poznámka: Druh je toxický pre zvieratá, spôsobuje dermatitídy s výraznými kožnými léziami u rôznych druhov zvierat, vrátane koní a hovädzieho dobytku. Po zožratí sa zvieratám v ústach môžu vytvoriť vredy spôsobujúce nadmerné slinenie. V 10 – 50 % prípadov môže spôsobiť aj úmrtie dobytku. Zároveň spôsobuje anorexiu, svrbenie, stratu ochlpenia, hnačku a podráždenie očí u psov.

Po požití mlieka alebo mäsa z dobytku, oviec alebo kôz, ktoré sa pásli na lokalitách s výskytom druhu, bolo zaznamenané pri potkanoch akútne ochorenie spôsobené znížením počtu bielych krviniek a tým k výraznému narušeniu celkového imunitného systému.

Pre človeka je silným alergénom, obsahuje látky parthenín, coronopilín, tetraeuris a ambrosín. Jeho peľ, vzduchom unášané suché časti z rastliny a korene spôsobujú dermatitídu, vypadávanie vlasov, astmu a alergickú bronchitídu.

Použité podklady:

http://keys.lucidcentral.org/keys/v3/eafri.net/weeds/key/weeds/Media/Html/Parthenium_hysterophorus_%28Parthenium_Weed%29.htm

<http://www.hindawi.com/journals/isrn/2014/368647/>